

Основна школа "Стари град "
у
Ужицу

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
изборног предмета грађанско васпитање за 5. разред
за период 2022-2026. године

Одељења: **5-1,2,3,**

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Програм је израђен према одредбама члана 67. Став 1. ЗОСОВ-а (Службени гласник РС , бр.88/17, 27/18-др.закон и 10/19)

Циљеви основног образовања и васпитања

ЗОСОВ

Члан 21.

Основни циљеви основног образовања и васпитања јесу:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ предмета је да ученици стекну сазнања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за компетентан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву

Задаци предмета:

- разумевање значења кључних појмова који се односе на грађанина, државу и власт и схватање историјског развоја грађанских права и слобода
- упознавање са карактеристикама одговорног и активног грађанина и разумевање улоге детета као грађанина у друштву
- разумевање односа између грађанских права, појединца и општег добра
- упознавање са начинима развијања грађанске одговорности
- разумевање волонтерског покрета и значаја волонтерских акција
- разумевање значаја иницијативе за постизање промена у друштву и подстицање ученика да се ангажују у различитим иницијативама
- разумевање неопходности постојања власти и концепта неограничене власти
- упознавање са институцијом Ђачког парламента и оспособљавање за самоиницијативност и извођење конкретних акција

Садржаји програма	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Број часова	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко- методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
1. Увод		2	Припремање наставника за часове	
2. Ђачки парламент и иницијатива	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Комуникација и сарадња Дигитална	5	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: презентације, видео материјали,	<i>Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих</i>

	-Одговорано учешће у демократском друштву		пројектна настава, симулација, играње улога, дебата.. Обезбеђивање корелације са другим предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	<i>часова</i> <i>Домаћи задатак</i> <i>Оцена продуката рада и презентације</i>
3.Грађанин	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Естетичка компетенција; Комуникација и сарадња, Дигитална -Одговорано учешће у демократском друштву	19	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: радионице, презентације, видео-записа, кратки филм.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Вршњачко предавање Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	<i>Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи</i> <i>Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова</i> <i>Домаћи задатак</i> <i>Оцена продуката рада и презентације урађеног</i> <i>Вршњачко предавање</i>
4.Држава и власт	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Комуникација и сарадња- Одговорано учешће у демократском друштву Решавање проблема	7	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада : играње улога, симулације.. Комбиновање различитих врста дидактичког	<i>Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, и рада у групи, сумирање постигнућа ангажовања крајем маја</i> <i>Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова</i> <i>Квиз</i>

			материјала:презентације, видео-записа... Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета ради припреме симулације и годишњег школског Квиза Организовати посету Градској општини Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
5.Завршни део		3	Припремање наставника за часове	<i>Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном раду Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Оцена продуката рада и презентације урађеног Вршњачко предавање Квиз</i>

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор матерјала за рад, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи.

коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика

Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању: 34/2019-177

Шта пратимо		Критеријуми оцењивања (описна оцена)	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева и прописаних исхода да предмета ;	процењују у се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором и технологијама и извођење радних	Оцену истиче се добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;	- Формативно оцењивање: недељно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника и личну евиденцију	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++	Недељно бележење током године
			-Комисија ученика и наставница	Учесталост јављања на часу по месецима	Пресек стања на полугодишту
		Оцену добар у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у довољној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује;	- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Прва три пара која прва ураде задатак добијају ++ ☺ Сви парови који ураде задатак добијају + Парови који не раде задато на часу добијају -	Месечно
			-Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију	За недоношења домаћег - у свеску, а након 3- у дневник ☹ За редовно доношење домаћег задатка+, за 3+у дневник ☺	Пресек стања за тромесечје
		Оцену задовољава добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у минималној мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – ретко је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;	Квиз	Првопласирани +++ ☺ Другопласирани ++ Трећепласирани +	По једном у тромесечју
			Прегледање свески и личне евиденције	Уредност у вођењу евиденције и самоеваулацаја	На крају наставне године
			- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања и учешћа свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање	Редовно недељно

	задатака.			резултата рада, продуката група (пано, презентације..)	
			- Вршњачко предавање (посматрање наставника, припрема, презентација, успешност реализације и утисци ученика)	Сви ангажовани ученици за успешну припрему-презентацију, релизацију и добре утиске ученика добију: ☺ ☺ ☺	По једном у полугодишту
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, поставље ним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	– показује изузетну и велику самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања (истиче се)	Вођење евиденције од стране наставника о: -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Учешћу у вршњачком предавању -Посета културно-историјским институцијама и догађајима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноа, презентација, различитих врста излагања, квиза	-Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано -Учесталост јављања и активност по месецима -Учествује и израђује самостално и у сарадњи са другима продукте рада -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (израда паноа, вршњачко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...) -Спреман је да помогне другима -Иницијатива и квалитет продукта	-Пресек стања по тромесечјима
		– показује делимични и мањи степен активности и ангажовања (добар)			
		– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање (задовољава)			